

Het politiek-strategisch belang van Brussel

PLEITGENOOTSCHAP
bij de balie te Brussel

Johan Van den Driessche

1.

Samenvatting

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG), hierna Brussel genoemd, is voor verschillende redenen, waaronder strategische, belangrijk, ook in geval van een Vlaamse onafhankelijkheid. Voor die reden is het uiterst belangrijk dat Vlaanderen zijn bevoegdheden in Brussel behoudt en zelfs uitbreidt. De meest geëigende wegen daartoe zijn een grotere impact op de plaatsgebonden materies en het behoud/uitbreiding van zijn bevoegdheden inzake de persoonsgebonden materies.

Om een confederale staatshervorming mogelijk te maken en de Vlaamse invloed in Brussel niet te hypothekeren is in principe de invoering van een gemeenschapskeuze nodig in Brussel. Dergelijk concept hoeft niet tegen de EU regels te zijn, maar er lijkt toch wat extra onderzoek en afstemming met de praktijk nodig te zijn, o.a. inzake de inkomstengebonden sociale zekerheid en de personenbelastingen, om daarover met succes te kunnen negotiëren en dit te kunnen invoeren. Een bevoegdheidsoverdracht aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) waarbij de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) uitsluitend onder het rechtstreeks gezag komt van het Vlaamse parlement en de Vlaamse regering is, en slechts onder die voorwaarde, een alternatief. De nadelen die aan dit alternatief verbonden zijn, kunnen slechts worden verantwoord indien een staatshervorming een echte copernicaanse revolutie zou inhouden.

Wanneer Brussel gemeenschapsbevoegdheden zou krijgen, schaadt dit op korte en op langere termijn op ernstige wijze de belangen van

Vlaanderen en de Vlamingen in Brussel. Het zal bovendien de splitsing van het land versnellen, wat op zich geen slechte zaak zou zijn. Door Brussel nu gemeenschapsbevoegdheden te geven, verzwakt Vlaanderen echter zijn onderhandelingspositie in een boedelscheidingscenario en riskeert het Brussel, indien Vlaanderen dat al zou willen, als pasmunt kwijt te spelen. In essentie komt het immers hierop neer dat de positie die Vlaanderen dan zal bekleden in Brussel, zal bepalen of het tegenover zich één dan wel twee partijen zal hebben. Dat zal mede de prijs van die splitsing bepalen en mede de basis leggen van het feit dat Vlaanderen al dan niet Brussel volledig kwijt zal zijn.

Kan Vlaanderen overleven zonder Brussel? Natuurlijk, maar het zou een nieuwe onnodige nederlaag zijn, te vergelijken met de jaren 70 van de vorige eeuw toen Vlaanderen zijn meerderheid heeft opgegeven net op het ogenblik dat de machtsverhoudingen aan het kantelen waren. Bovendien is Brussel een stad van kansen en kan het een internationaal speerpunt zijn dat de sterkte van Vlaanderen verzinnebeeldt.

2. Het strategisch belang van Brussel voor Vlaanderen

2.1. In een Belgische context: Brussel is (voor Vlaanderen) te belangrijk en daarom moet Vlaanderen mee aan het stuur van Brussel zitten.¹

2.1.1. Offensieve reden: Brussel speelt een essentiële economische rol voor Vlaanderen en dus is het van strategisch belang dat Vlaanderen invloed heeft in Brussel.

Brussel is naast Antwerpen de belangrijkste motor van de Vlaamse en Belgische economie. De BTW (Bruto Toegevoegde Waarde) van beide arrondissementen is de grootste van het land, met op de derde plaats Halle-Vilvoorde², waarbij de hoge score van Halle-Vilvoorde een gevolg is van die Brusselse motor. Dit blijkt uit de aard van de economische activiteit van Halle-Vilvoorde³. Dit arrondissement heeft daardoor de tweede grootste BTW van heel Vlaanderen en komt bijvoorbeeld voor Gent of Kortrijk⁴. Halle-Vilvoorde kende over de voorbije 15 jaar ook de grootste groei⁵.

Naast zijn impact op de Vlaamse rand stelt Brussel ook 250.000⁶ Vlaamse pendelaars en Vlaamse Brusselaars tewerk of meer dan de hele werkgelegenheid van de stad Antwerpen⁷.

De economische activiteiten in Brussel zijn voor een groot stuk het gevolg van de locatie van internationale instellingen die als brandstof fungeren voor de Brusselse en Belgische economie, en die op hun beurt ook heel wat internationale investeerders en dienstverleners

1 Zie ook: *Wat met Brussel*, Davidsfonds, 2008, blz. 53 e.v.

2 Bruto Toegevoegde Waarde tegen lopende prijzen voor 2009 voor heel België: Brussel 19,4%, Antwerpen 11,4%, Halle-Vilvoorde 6,5%.

3 Zo is Brussels Airport direct en indirect goed voor 60.000 jobs, waarvan een groot deel te maken heeft met de internationale rol van Brussel (bron: Voka).

4 Bruto Toegevoegde Waarde tegen lopende prijzen voor 2009 voor het Vlaams Gewest: Antwerpen 20%, Halle-Vilvoorde 11,4%, Gent 9,6%, Kortrijk 4,6%.

5 Evolutie van het aandeel in de totale Bruto Toegevoegde Waarde tegen lopende prijzen van België tijdens de periode 1995-2009: Antwerpen -1,0%, Halle-Vilvoorde +0,6%.

6 Schatting van Voka.

7 Schatting van Voka.